ispitni centar

CRNOGORSKI – SRPSKI, BOSANSKI, HRVATSKI JEZIK I KNJIŽEVNOST

EKSTERNA PROVJERA ZNANJA UČENIKA NA KRAJU III CIKLUSA OSNOVNE ŠKOLE

APRIL, ŠKOLSKE 2021/2022. GODINE

UPUTSTVO

Vrijeme rješavanja testa je **70 minuta.**

Ne okreći stranice i ne rješavaj zadatke dok to ne dozvoli dežurni nastavnik.

Test **MORA** biti napisan hemijskom olovkom/nalivperom.
Možeš da pišeš ćirilicom ili latinicom. Piši čitko pisanim slovima.
Ako pišeš štampanim slovima, istakni veliko slovo. Poštuj gramatička i pravopisna pravila.
Ako misliš da si pogrešno rješavao/rješavala zadatak, prekriži i rješavaj ponovo.

Ne smiješ koristiti korektor.
Zadatke ne moraš rješavati redom kojim su navedeni u testu.
Ukoliko završiš ranije, provjeri svoja rješenja.

Zadatak će se bodovati s nula bodova:
→ ako je odgovor netačan
→ ako je odgovor nečitko i nejasno napisan
→ ako je odgovor napisan grafitnom olovkom
→ ako je napisan ili zaokružen i tačan i netačan odgovor

SREĆNO!

ŠIFRA UČENIKA

LIVEWORKSHEETS

EKSTERNAPROVJERAZNANJAUČENIKANAKRAJUIIICIKLUSAOSNOVNEŠKOLEŠKOLSKA2021/2022.GODINAE

PRAZNA STRANA

LIVEWORKSHEETS

Koristeći podatke iz tabele i iz teksta o Mjesecu, uradi zadatke 1, 2, 3, 4 i 5.

Mjesec je Zemljin prirodni satelit. Kreće se oko Zemlje po eliptičnoj putanji, rotira oko svoje ose i zajedno sa Zemljom okreće se oko Sunca. Ravan u kojoj leži Mjesečeva putanja oko Zemlje nagnuta je za 5° u odnosu na ravan Zemljine putanje oko Sunca. Vrijeme obilaska Mjeseca oko Zemlje iznosi 27,3 dana. Period rotacije Mjeseca oko svoje ose traje koliko i njegov obilazak oko Zemlje, tako da se sa Zemlje uvijek vidi ista strana Mjeseca. Položaj Mjeseca kada se on nalazi tačno između Zemlje i Sunca zove se konjunkcija.

Pomračenje mjeseca (ulazak Mjeseca u Zemljinu sjenku) može se desiti samo za vrijeme punog mjeseca, a pomračenje sunca (kad se Mjesec nađe između Zemlje i Sunca) samo za vrijeme mladog mjeseca. Posmatrači vide veoma oštru granicu Mjesečeve sjenke pošto Mjesec nema sopstvenu atmosferu (slaba gravitacija).

	MJESEC	
	Poluprečnik satelita	1738,14 km 0,273 x polupr. Zemlje
	Masa	$7{,}348 \cdot 10^{22}$ kg 0,012 x masa Zemlje
	Srednja gustina	3346,4 kg/m^3
	Gravitaciono ubrzanje	1,622 m/s^2 0,1654 g
	Period obilaska oko Zemlje	27,32 dana
	Period rotacije (oko svoje ose)	27,32 dana
	Najveća udaljenost od Zemlje (apogej)	405696 km 0,0027 AJ
	Najmanja udaljenost od Zemlje (perigej)	363104 km 0,0024 AJ
	Ekscentričnost (izduženost) putanje	0,0549

1. **Ako je tvrdnja tačna, zaokruži T, a ako nije, zaokruži N.**

1. Pomračenje mjeseca dešava se samo za vrijeme mladog mjeseca.	**T**	**N**
2. Mjesec je Zemljin prirodni satelit.	**T**	**N**
3. Mjesečeva putanja nije izdužena.	**T**	**N**
4. Najmanja udaljenost Mjeseca od Zemlje je 363104 AJ.	**T**	**N**
5. Masa Mjeseca iznosi 0,012 x masa Zemlje.	**T**	**N**

1 bod

2. **Objasni zašto se sa Zemlje uvijek vidi ista strana Mjeseca.**

_____

_____

1 bod

LIVEWORKSHEETS

3. **Mjesec nema sopstvenu atmosferu:**

1. zato što ima oštru granicu sjenke.
2. zato što mu je masa $7{,}348 \cdot 10^{22}$ kg.
3. zato što ima slabu gravitaciju.

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	

4. **Prvi tekst je napisan novinarskim stilom. (Zaokruži DA ili NE i obrazloži svoj izbor.)**

DA **NE**

Obrazloži.

_____

_____

1 bod	

5. **Apogej je:**

1. položaj Mjeseca kada se nalazi tačno između Zemlje i Sunca.
2. tačka u kojoj je Mjesec najudaljeniji od Zemlje.
3. period rotacije Mjeseca oko svoje ose.

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	

6. **Sljedeće tekstove upiši na odgovarajuće mjesto u tabeli.**

biografija, roman, putopis, izvještaj, spjev, basna, komentar, dnevnik, vijest, refleksivna pjesma

KNJIŽEVNOUMJETNIČKA VRSTA	PRELAZNA NAUČNO-KNJIŽEVNA VRSTA	NOVINARSKA VRSTA

2 boda	

LIVEWORKSHEETS

Pročitaj stihove pa odgovori na pitanja 7, 8, 9, 10 i 11.

Al' je đavo, ali su mađije,
ali nešto teže od oboje:
kad je viđu đe se smije mlada,
svijet mi se oko glave vrti.
Pa sve mogah s jadom pregoreti,
no me đavo jednu večer nagna,
u kolibu noćih Milonjića.
Kad pred zoru, i noć je mjesečna,
vatra gori nasred sjenokosa,
a ona ti od nekuda dođe,
ukraj vatre sjede da se grije.
Čuje da svak spava u kolibe;
tada ona vijenac rasplete,
pade kosa do niže pojasa;
poče kosu niz prsa češljati,
a tankijem glasom naricati
kako slavlja sa dubove grane.
Tuži mlada đevera Andriju,
mila sina Milonjića bana
koji mu je lanih poginuo
od Turakah u Dugu krvavu;
pa se snahi ne dao ostrići:
žalije mu snahin v'jenac bilo
nego glavu svog sina Andrije.
Tuži mlada, za srce ujeda,
oči gore živje od plamena,
čelo joj je ljepše od mjeseca –
i ja plačem ka malo dijete.
Blago Andri đe je poginuo
divne li ga oči oplakaše,
divna li ga usta ožališe!

7. **Na osnovu odlomka napiši autora književnog djela iz kojeg je odlomak.**

_____

1 bod	

8. **Napiši ime lika koji izgovara stihove.**

_____

1 bod	

9. **Na koji način lik u odlomku otkriva svoje emocije?**

_____

1 bod	

LIVEWORKSHEETS

10. **Koju emociju lika ističe poređenje „i ja plačem ka malo dijete“?**

1. razočaranost

2. zaljubljenost

3. uplašenost

Zaokruži broj ispred tačnog odgovora.

1 bod	

11. **A) Navedi motive kojima je dočarana ljepota snahe Milonjića bana.**

_____

1 bod	

B) Kojim motivom lik u odlomku posebno ističe ljepotu snahe Milonjića bana a zbog kojeg nije ispoštovan jedan narodni običaj?
Pozivajući se na odlomak dokaži odgovor.

_____

_____

_____

2 boda	

12. **Pored stihova napiši naziv vrste strofe.**

A) *Koliko napuljskog neba*
i šuma pod balkonom!
Šta Crnoj Gori treba,
razmišlja dušom bonom. _____

(*U Napulju,* Dušan Kostić)

B) *Samo gordi jablan lisjem suhijem*
Šapće o životu mrakom gluhijem,
Kao da je samac usred svemira. _____

(*Jesenje veče,* Antun Gustav Matoš)

2 boda	

LIVEWORKSHEETS

13. **U odlomku (*Mali princ*, Antoan de Sent Egziperi) prepoznaj dva oblika umjetničkog izražavanja.**

Gledao sam, dakle, ovo priviđenje širom otvorenih očiju. Ne zaboravite da sam se nalazio hiljadama milja daleko od bilo kog naselja. A nije izgledalo da je čovječuljak zalutao, niti da je umoran, gladan, žedan ili uplašen. Nije nimalo ličio na dijete izgubljeno usred pustinje. Kada sam napokon uspio progovoriti, rekao sam:

- Ali ... šta radiš ti ovdje?

On mi tada ponovi, sasvim tiho, veoma ozbiljno:

- Molim te... nacrtaj mi jednu ovcu...

_____; _____.

2 boda	

14. **Poveži naziv stilske figure s odgovarajućim primjerom.**
Pazi, jedna stilska figura je suvišna.

personifikacija	*Bili su vreli letnji dani, ali prohladne noći.*
kontrast	*Zašušta lišće pod nogama.*
onomatopeja	*Vrh hridi crne trne*
hiperbola	*Kapi rose pjevaju u kamenu, u vrtu.*
aliteracija	

2 boda	

15. **Poveži naziv književnog djela s njegovim autorom.**
Pazi, ime i prezime jednog autora je suvišno.

Most na Žepi	Radoje Domanović
Imanje	Aleksandar Ivanović
Ljudi sjenke	Ivo Andrić
	Nikola Lopičić

2 boda	

16. **Podvuci tačno napisanu riječ.**

A) aviacija avijacija avijacia

1 bod	

B) rasčešljati razčešljati raščešljati

1 bod	

LIVEWORKSHEETS

17. **A) Odredi padež podvučenim riječima u nazivima književnih djela.**

Jazavac pred sudom _____

Most na Žepi _____

General mrtve vojske _____

2 boda	

B) Od ponuđenih riječi napiši rečenicu a da se značenje ne promijeni.

Djevojka plavih očiju napisala je najljepšu čestitku.

_____

1 bod	

18. **A) Prepoznaj podvučeni glagolski oblik u stihu:** *Pa sve mogah s jadom pregoreti...*

_____

1 bod	

B) Zamijeni podvučeni glagolski oblik perfektom u istom licu i broju.

_____

1 bod	

19. **A) Zaokruži broj ispred tačno napisane riječi.**

1. sa nikim
2. od ničijeg
3. ni po čemu
4. za ništa

1 bod	

B) Netačno napisane riječi napiši tačno.

_____

_____

_____

2 boda	

LIVEWORKSHEETS

20. **Sa 80-180 riječi napiši povezan sastav na temu *Moj omiljeni sport*. Sastav oblikuj kao zaokruženu cjelinu (uvod, razrada, zaključak).**

U sastavu:

→ piši o vrstama sporta (timski, individualni...)
→ piši o prednostima bavljenja sportom
→ opiši svoj omiljeni sport
→ opiši svoja osjećanja/ošećanja kada gledaš ili igraš neki meč, utakmicu, takmičiš se...
→ napiši prijedlog kako motivisati mlade da se više bave sportom.

Vodi računa o gramatičkim i pravopisnim pravilima. Piši čitko i poštuj zahtjev o broju riječi +/- 10% (*ocjenjuje se sastav koji ima od 72 do 198 riječi; ako sastav ima manje od 72 riječi NE ČITA SE, a na 198. riječi PRESTAJE čitanje*).

18 bodova	

Moj omiljeni sport

PLAN ZA PISANJE SASTAVA ***(nije obavezan)***

LIVEWORKSHEETS

SASTAV

LIVEWORKSHEETS

LIVEWORKSHEETS

LIVEWORKSHEETS

LIVEWORKSHEETS

EKSTERNAPROVJERAZNANJAUČENIKANAKRAJUIIICIKLUSAOSNOVNEŠKOLEŠKOLSKA2021/2022.GODINAE